

MIECZYŚLAW KARLICKI

ur. 1927; Pruszków

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, dzieciństwo, szkolnictwo, szkoła powszechna, Żydzi, relacje polsko-żydowskie, szkolni koledzy

Żydzi w szkole powszechnej na ul. Partyzantów

Z biednych rodzin pochodzili. Pamiętam, że oni zawsze byli tacy trochę niedomyci, tacy trochę wyszmelcowani. Takie było określenie „wyszmelcowani”. Zawsze te ich zeszyty były takie nieporządne, te książki jakieś zaplamione, wytłuszczzone. Chociaż były rodziny takie, że wcale by Pan nie powiedział, że to są Żydzi. Było powiedzenie „Ty Żydu ty”, trochę takie lekceważące. Bo ci Żydzi zawsze byli tacy trochę, powiedziałbym, niedomyci. Ale uczyli się, to byli zdolni ludzie i inteligentni. Tak że takie jest ogólne wrażenie.

Bywało tak, że się siedziało w jednej ławce razem z Żydem, bo po dwie osoby siedziały w ławkach. I to nie było tak, że oni byli odsuwani. Przyjaźnili – może to za wielkie słowo, ale kolegowaliśmy się i na boisku tośmy w piłkę grali razem. I to nie było tak, że oni byli osobno, nie było jakiejś segregacji, dyskryminacji czy coś takiego. Chodziło się do [nich] czy oni przychodzili jakieś lekcje odrabiać czy porozumieć się, [bo] ktoś nie był w szkole. To oni przychodzili do nas, do Polaków i do mnie często, czy ja nawet brałem od nich jakieś lekcje, no wtedy nie było telefonów, ale w Puławach to nie był problem pójść tam kilometr czy dwa do kogoś.

Oni nie byli na lekcjach religii. Co oni robili w tym czasie, tego nie wiem. Nie mieli zorganizowanej własnej religii. Ja przypuszczam, że oni przeczekiwali tą jedną lekcję, albo ta lekcja była na końcu, to wtedy szli do domu, a swoją religię odbywali w bóżnicach. Gdzie była bóżnica w Puławach? Nie pamiętam, tutaj chyba gdzieś koło targu.

Data i miejsce nagrania	2005-01-22, Warszawa
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"